

lykkeligste sociale Stilling. Derfor finder jeg det sørgelig Videt, naar man tager Hensyn til, hvilke andre Udgifter Ministeriet finder sig besvøret til at afholde, at Alt, hvad man kan faae paa Finantsloven for at støtte den vigtigste Del af det danske Jordbrug, kun er 36,000 eller 40,000 Kr., naar man tager forskjellige andre Smaa Ting med. Jeg anerkjender fuldt ud, at den høitærede Indenrigsminister har søgt at forøge disse Beløb, men det var ønskelig, at der blev gjort lidt raskere Skridt, og jeg ønsker bestemt her at nedlægge en Indsigelse mod en Udtalelse, som er fremkommen under denne Sags Forhandling i andet Steds, nemlig fra det kongelige Landhusholdnings-selskab, som den høitærede Minister raad-fører sig med, den Udtalelse nemlig, at dette Beløb til Præmier til Huslodders Dyrkning ikke havde vist sig tilstrækkelig heldbringende. Denne Udtalelse er fremkommen fra Sekretæren i det kongelige Landhusholdnings-selskab, som skulde være særlig kyndig; dog sagde han — det var paa det ydste Delegeretmøde — at han kun havde havt Lejlighed til at undersøge enkelte af Landboforeningernes Omraade, og deraf drog han ingen heldig Slutning. Jeg tillader mig at paasta, og enhver af de Tilstedeværende, som kjender Landbruget, vil indrømme mig, at disse Præmier til Husmandslodder have rundt omkring i Landet virket særdeles godt og have bragt Husmandsloddernes Dyrkning meget fremad, og det Gnesto, vi beklage rundt omkring i Landboforeningerne, er, at vi ikke have større Beløb i saa Henseende til vor Raadighed. Jeg kan ikke undgaa at fremdrage det Svar, som kom fra den høitærede Conseilspræsident i Gaar i Anledning af den ærede første Talers (Holstein-Ledreborgs) Dmtale af det forenede Dampskibsselskabs Stilling. Det var nemlig specielt en Sag, som berørte det danske Husmandsbrug. Nu da det har arbejdet sig frem til at kunne skabe en Export til England, kommer et monopoliseret Selskab og siger: det er meget heldigt for Samfundet, at I har bragt Eders Husmandsbrug, Eders Gartneribrug frem, thi det er Begyndelsen til en rig Indtægtskilde for Landet og for den Del af Samfundet, som sidder inde med de smaa Husmandslodder. Dertil svarer den høitærede Finantsminister, at det er en Ting, han selvfølgelig ikke kan blande sig i: Det maa blive den private Entreprise, der maa gjøre det. Den private Entreprise siger: det er brillant, at I bringe Noget ud af det, men Indtægten stikke vi — Kapitalen — i vore Lommer; vi skulle nok bringe den tilbage til Samfundet igjen, men lader den først gaa gennem

Kapitalisternes, Aktionærernes luxuriøse Lommer. Ud den Vej kan det komme tilbage til Samfundet igjen. Den direkte Indtægt af Husmandsbruget, af Arbejdet, tager man paa denne Maade og stikker i Lommen, og den samme Regering, som har givet sine Anskuelser Udtryk i denne Finantslov, siger naturligvis, at det er et socialt Spørgsmaal, som ikke kommer os ved. De Summer, som ere givne til Husmandsbruget, har efter min Overbevisning virket overordentlig godt, og jeg henstiller til den høitærede Minister og til det Finantsudvalg, som formodentlig bliver nedsat, at man søger at lægge særdeles Vægt herpaa. Derimod tror jeg ikke, det vil være heldigt, at man herfra vil sige, at saaledes og saaledes skal det anvendes; thi det har vist sig i Pragis, at der er en saa stor Interesse for Sagen, og at den bliver ledet saa dygtig gennem Landboforeningerne, at det vil være raadeligt, naar Beløbet skal gjøre fuld Nytte, at man stiller Beløbet til Landboforeningernes Raadighed og lader dem og disses Fællesbestyrelse ved Samarbejde komme til det rette Resultat med Hensyn til, hvad der skal gaa for at anvende Pengene. Der er som sagt henved 200,000 Husmænd her i Landet, og det turde ikke være for meget at forlange et betydeligt større Beløb for paa denne Maade at støtte den vigtigste Side af det danske Jordbrug.

Der blev i Gaar af den ærede første Taler, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), rettet et Par Spørgsmaal til Ministeriet. Der blev rettet det Spørgsmaal, hvad i det hele taget Forudsætningen var for den Finantspolitik, som her fandt sit Udtryk, og for den Politik, man mente i Fremtiden at burde følge, og der blev spurgt om, hvad der var Meningen med de militære Udgifter. Der blev givet forskjellige Svar; der blev givet Svar saavel fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), som fra de høitærede militære Ministre og den høitærede Conseilspræsident. Svarene vare omtrent enslydende. Der var ikke stor Forskel. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds udtalte for det første den mærkelige Ting, at hvad den fremtidige Finantspolitik angik, da var det en Sag, som vi aldeles Intet have med at gjøre her; vi have kun at tale om Finantslovsforlaget, som det forelaa i Aar. Det forekommer mig dog mærkeligt at høre navnlig af et Mand, der er saa nøie knyttet til Nationaløkonomien, at han mener, det er tilstrækkeligt for en Repræsentation kun at tale om de Penge, der skulle ud i Aar, og for Resten være lige glad med Hensyn til Fremtiden.